

Seminar: Konkurrenceudsættelse på pleje- og omsorgsopgaver i kommunerne

---

Tine Rostgaard
Professor MSO, Aalborg Universitet

Danske Ældreråd
Ældrepolitisk konference
12 maj 2015 Hotel Nyborg Strand

Dagens gode spørgsmål:

Hvordan kan ældre-/seniorrådet understøtte, at kommunen træffer de rette beslutninger, når private aktører byder inde på pleje- og omsorgsopgaver?

Ét oplæg og jeres bud!

Begreber

Udbud

Offentlige drifts- og anlagsopgaver udbydes, og private tilbudsgivere konkurrerer om at komme med det mest fordelagtige tilbud og vinde retten til at udføre den eller de bestemte opgaver for en offentlig myndighed i et bestemt tidsrum.

Udlicitering

Gennemføres udbuddet, og indgås der er kontrakt, er opgaven blevet udliciteret. Det offentlige bevarer dog fortsat ansvaret for leveringen, kvaliteten og styringen af ydelsen (forsynings- og tilsynsforpligtelse)

Privatisering

Det offentlige afhænder formelt hele ansvaret til den virksomhed, der overtager opgaven. Det offentlige kan efterfølgende købe ydelser fra denne virksomhed, som vil ske på lige fod med køb af ydelser fra andre private virksomheder

Udlicitering bløde områder

Større skepsis ift udlicitering af ældrepleje og dagpasning end andre områder

35 ud af 45 borgmestre ønsker øge udlicitering, heraf 28 for primært at spare penge

Interesse ofr udlicitering på tværs af partiskel

De fleste er dog skeptiske over for at udlicitere bløde områder som ældrepleje.

Kilde:

<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/88445/artikel.html>

Hvorfor? Bl.a skjulte udgifter og forsyningssikkerhed

Skjulte udgifter

- Udgifter til definere, beskrive og prisfastsætte ydelser
  - Udgifter til forsyningssikkerhed
  - Transaktionsomkostninger
  - Mere komplekse styringsforhold
  - Udgifter pga. manglende fleksibilitet, fx. hvid tid
  - Øget personaleomsætning ift kvalitet
  - Øgede administrationsomkostninger, herunder (øget) kontrol og tilsyn – ex Kbh ommune
-

Øgede administrationsomkostninger

Kbh Kommune: Årlig merudgift i 2012 på 7.1 mio. kr til administrative omkostninger forbundet med det frie valg, herunder:

- udgifter i forbindelse med udarbejdelse af leverandørkrav,
  - indgåelse og vedligeholdelse af kontrakter,
  - information til private leverandører om kommunens retningslinjer mv.,
  - udarbejdelse af informationsmateriale om den private leverandør,
  - kontakt og vejledning til borgerne om leverandører,
  - løbende dialog,
  - oprettelse af IT-systemer,
  - administration af borgere, der skifter leverandør,
  - beregning af timepriser,
  - tilsyn og kontraktopfølgning
-

Risiko for konkurs

Betydning for kommunens forpligtigelse til at sikre forsyningssikkerhed, og stabilitet og kontinuitet for borger og medarbejder

Sverige – stor medieopmærksomhed på række både store og mindre private leverandørvirksomheder, der måtte indgive konkurserklæring, bl.a Carema

ISS måtte trække sig fra alle børnehaver i 2002, og 40 svenske skoler og gymnasier gik konkurs efter udlicitering til private

DANMARK 2. MAR. 2014 KL. 23.12

Ældrechefer: Udlicitering af private firmaer slår fejl

Flere kommuner oplever misligholdelse af kontrakter med leverandører af hjemmepleje.

FOA og Epinion har i oktober 2013 lavet undersøgelse, hvor 60 ældrechefer er blevet spurgt om privat levering af ældreplejen.

I undersøgelsen fremgår det, at 63 procent eller 38 af ældrecheferne har oplevet, at den private leverandør selv har opsagt kontrakten før tid, typisk på grund af dårlig økonomi, konkurs eller manglende kunder.

Former for misligholdelse og konsekvens

- manglende dokumentation,
- at hjælpen ikke blev leveret i det omfang, der var aftalt,
- og i ét tilfælde at firmaet gik konkurs.

I størstedelen af tilfældene blev leverandøren opsagt.

Mange af ældrecheferne havde også oplevet, at firmaet selv opsagde kontrakten før tid (63 procent), typisk af økonomiske årsager, hvilket bevirkede, at firmaet måtte gå konkurs (Epinion, 2013).

»Vi har lært, at det ikke kun skal være prisen, der bliver den gældende faktor, når man sætter en opgave som ældrepleje i udbud. Det firma, der endte med at gå konkurs, havde netop vundet på sin pris, og nu ved vi, at man skal være opmærksom på andre ting også. Men det har bestemt ikke skræmt os,« siger Jørn Pedersen, borgmester i Kolding

Publiceret 22. juli 2014 kl. 10:20

Kære Pleje måtte parkere bilerne, da firmaet ligesom et andet plejeselskab - Caregruppen - gik konkurs kort efter Kolding Kommunes nye udbud af hjemmeplejen trådte i kraft ved årsskiftet.
Foto: Ludvig Dittmann

Nye udbudskrav ift konkurs?

- Kbh Kommune: med nye udbudsregler, forventning om at antallet af leverandører vil falde til tre pr. lokalområde, inklusiv den kommunale leverandør.
- Færre leverandører forventes at medføre:
  - det frie valg bliver mere overskueligt for den enkelte borger,
  - færre og forventeligt større og fagligt mere robuste leverandører
    - Kilde: 4. Orientering om udbud af personlig og praktisk hjælp (2013-94696)

Tildelings/konkurrencekriterier

Kun to kriterier:

- Laveste pris
    - Udelukkende pris
  - Økonomisk mest fordelagtige tilbud
    - anvendes oftest.
    - Skal vægtes
    - Her sammenlignes pris, samt underkriterier, der har betydning i forhold til selve opgavens løsning.
      - Kan være kvalitetskrav, forsyningssikkerhed, organisatoriske og personalemæssige forhold, sociale forhold, arbejdsmiljø og service.
-

Eksempel på kvalitetskrav

Kbh Kommune:

Vægter 35 %

- Faglig kunnen, eks. 80 % uddannet personale, og dokumenteret erfaring med praktisk og personlig hjælp indenfor de sidste 3 år
  - Virksomhed skal kunne, fx beskrivelse af, hvorledes de vil levere god pleje og håndtere forskellige målgrupper samt hvordan de vil sikre kvalitet
  - Skal have sundhedsfagligt personale tilknyttet
-

Eksempel på økonomiske krav

Kbh Kommune:

Pris vægter 50%

Vurderes ift tilbudsgivers egenkapital samt
nettoomsætningen inden for praktisk og personlig
hjælp

Eksempel på implementeringskrav

Kbh Kommune:

Vægter 15 %

- Især kommunikation til borgere

Eksempel medarbejderforhold

- Medarbejdere skal sikres løn, arbejdstid og andre arbejdsvilkår, der svarer til dem, der i henhold til kollektiv overenskomst mv. er gældende
  - Leverandør skal redegøre for hvorledes nye medarbejdere introduceres og hvordan løbende kompetenceudvikling sikres
-

Eksempel social klausul

- Kbh Kommune:
    - Skal leve op til arbejdsmiljølovgivning.
    - Skal udarbejde og løbende følge op på arbejdspladsvurderinger og handle derefter
    - Skal beskrive forpligtelsen for de private leverandører. ift elever
-

Sociale hensyn

Kan derudover fx være:

- Krav om at overtage personalet fra tidligere leverandør på eksisterende løn- og arbejdsvilkår i hele kontraktperiode
- Overholdelse af de centrale arbejdsmarkedsstandarder
- Anstændig løn
- Arbejdsmiljø
- Social dialog
- Adgang til erhvervsuddannelse (lærlinge)
- Ligestilling mellem mænd og kvinder
- Adgang til grundlæggende social sikring
- Overholdelse af kollektive aftaler.

Kbh kommune: Valgte leverandører

Nye leverandører: Kærkommen Kbh Aps og
Hjemmehjælpen A/

2.100 borgere skiftede leverandør på grund af de
nye kontrakter.

Erfaring: Begge de private leverandører leverede
allerede praktisk og personlig hjælp til et mindre
antal borgere i København: Kærkommen leverede
pleje til ca. 1.200 borger.

Ca. 6.450 borgere har den kommunale hjemmepleje
som leverandør af praktisk og personlig hjælp.

Omkring 4000 ældre modtog hjemmehjælp fra det private firma 'Kærkommen', der er ansat af blandt andet Københavns Kommune og som nu er gået i betalingsstandsning.

Kærkommen i betalingsstandsning

Afdelingerne i Aalborg, Hjørring og København lukker

[HTTP://WWW.MAGASINETPLEJE.DK/](http://www.magasinetpleje.dk/)

Fokuspunkter i udbudsproceduren

- Vægtning og indhold i kriterier ift. økonomi, kvalitet, medarbejderforhold, implementering, sociale hensyn
  - Definition af misligholdelse
  - Krav om opfølgning og dokumentation
  - Skjulte udgifter, fx indirekte omkostninger eller meromkostninger
  - Udbudsproces, fx antal leverandører og kontroludbud
  - Analyse konsekvens borger og medarbejdere
-

FOAs bud på en ordentlig udlicitering

- Bl.a.:
    - Ordentligt arbejdsmiljø,
    - at medarbejderne skal inddrages i hele udbudsprocessen,
    - og at firmaerne ikke må konkurrere på medarbejdernes løn- og ansættelsesvilkår.
  - (Fra Foa 13 bud)
-

17. NOV. 2014 KL. 07:22 | OPDATERET 17. NOV. 2014 KL. 07:50

Privat velfærdskoncern betaler ikke skat i Danmark

Den svenske velfærdsvirksomhed Attendo har aldrig betalt en krone i skat i Danmark. Det Kan DR Dokumentar afsløre.

Inspiration

'Værd at vide om konkurrenceudsættelse og udbud– en indføring for tillidsrepræsentanter i regioner og kommuner', DRO, Den Regionale Organisationsrepræsentation i Region Midtjylland

---

Tak!